

Sammendrag og kommentarer til høringsuttalelser- Endret planavgrensning Dalen næringsområde (Norcem)

Ved høringsfristens utløp var det kommet inn følgende fire høringsuttalelser:

Avsender:	Brev mottatt:
<i>Telemark Fylkeskommune</i>	<i>20.10.2015</i>
<i>Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik</i>	<i>20.10.2015</i>
<i>Vern om Grenland</i>	<i>20.10.2015</i>
<i>Grenland Havn IKS</i>	<i>21.10.2015</i>

Telemark Fylkeskommune, brev datert 20.10.2015

Telemark Fylkeskommune opplyser at de ikke kjenner til automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med reguleringsplanforslaget. Fylkeskommunen har derfor ingen innvendinger mot reguleringsplanarbeidet. Norsk maritimt museum har vurdert konfliktpotensialet for marine kulturminner som lavt. De har derfor ingen merknader i saken.

Telemark Fylkeskommune vil likevel gjøre oppmerksom på meldeplikten etter kulturminneloven § 8 andre ledd. Meldeplikten oppstår når det oppdages automatisk fredete kulturminner som ikke var kjent på forhånd. Bestemmelsen legger et klart ansvar på tiltakshaver om å følge stanse- og meldeplikten. Om det påvises automatisk fredete kulturminner er det Riksantikvaren som avgjør om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det.

Telemark Fylkeskommune anbefaler at følgende tekst innarbeides i fellesbestemmelsene: *"Om det viser seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på et automatisk fredet kulturminne, skal Telemark fylkeskommune kontaktes og arbeidet stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnet. Kulturminnemyndighetene avgjør snarest mulig – og senest innen 3 uker – om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det. Fristen kan forlenges når særlige grunner tilsier det (jf. kulturminneloven § 8 andre ledd)".*

Forslagstillers kommentar:

Uttalelsen tas til følge.

Forslag til egen tekst nevnt over innarbeides i fellesbestemmelsene.

Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik, brev datert 20.10.2015

Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik viser til tidligere innsendte merknader til 0+ alternativet og vil i lys av kunngjøringen i høst også legge til følgende tre punkter:

1. Fellesforum reserverer seg sterkt mot at 0+alternativet også kan omfatte økt mottak av organisk avfall til forbrenning og erstatningsenergi for Norcem. De opplyser om at dagens mottak bidrar til nærmiljøulempen som luftforurensning, luktplager og økt risiko for brann –og eksplosjonsfare og understreker at boligområder ligger nært anlegget (under 175 m). De mener også at Renor-anlegget fremstår som feillokalisert med tanke på overordnet miljøberedskap.

De ønsker at planarbeid utsettes til Miljødirektoratet har behandlet søknaden om ubegrenset mottak av farlig organisk avfall til Renor.

2. Fellesforum påpeker at utlysingskartet ikke har tilstrekkelig tegnforklaring og skravur i forhold til annonsens tekst. Hvilket omriss er nå en samlet reguleringsplan sett i forhold til de reduksjoner i området som også er nevnt, og som ikke er vist ved skravur el lign.
3. For de aktivitetene som ellers framgår av 0+ alternativet, som økt kalksteinsmottak med bl.a. skip, steinhåndtering mv., forutsetter Fellesforum at de blir inkludert i videre medvirkningsprosesser og nevner støyforhold, støytiltak, landstrøm og bruk av hensynssoner som viktige innspill.

Fellesforum påpeker at de i den grad mer flyveaske, framtidig transportert til Brevik havn og forbehandlet der, er ment å inngå i økt råstoff-forsyning, viser vi til tidligere innsendte merknader og vil tillegge at vi avviser slik utvikling. Vi forutsetter uansett KU-behandling av hele 0+, sett i sammenheng med samlet, stedsspesifikk utredet forurensings- og risikobelastning og tiltak mot dette, etter 0+ alternativet.

Avslutningsvis samtykker Fellesforum til fortsatt sementproduksjon i Brevik forutsatt at produksjonen/aktivitetene er akseptable i et nærmiljø med tett boligbebyggelse.

Forslagstillers kommentar:
Uttalelsen tas til orientering.

Punkt 1

Driften av Renor inngår ikke som del av dette planforslaget. Planforslaget dekker/omhandler ikke økt mottak og forbrenning av organisk avfall. Forslagsstiller anbefaler at reguleringsplanen videreføres og ikke utsettes til Miljødirektoratet har behandlet Renors søknad om mottak av økt mengde farlig organisk avfall.

Punkt 2

Det fremgår av teksten i annonsen hva endringene innebærer. Figuren i annonsen viser varslet nytt planområde. Opprinnelig varslet planområde (27.6.14) er omtalt i teksten.

Punkt 3

Fellesforum vil bli inkludert i den videre medvirkningsprosessen. Innspillene som er nevnt, er omtalt i planbeskrivelsen med tilhørende konsekvensutredning.

Norcem benytter flyveaske i sine sementer. Flyveasken kommer fra kullkraftverk (filterstøv). Denne type flyveasken er registrert som et stoff i henhold til det Europeiske kjemikalierregelverket, REACH, og må ikke forveksles med flyveaske fra forbrenningsanlegg som leveres på Langøya.

Norcem anvender ca. 150 000 tonn flyveaske i sine sementer i dag, noe som representerer ca. 25 - 30 skipsanløp i året. Flyveasken transporteres tørt i lukkede sementbåter og losses ved å blåse flyveasken i rør til silo. Flyveasken har ingen forbehandling og blandes med klinker før maling i sementmøllene. Utviklingen av moderne sementer stiller blant annet krav om høyere styrke, lavere temperaturer i herdefase og lavere karboninnhold. Et av virkemidlene er økt innblanding av flyveaske. Uavhengig av hvor kalksteinen hentes fra, vil Norcem øke bruken av flyveaske i sementene med inntil ca. 50.000 tonn pr år. Dette vil innebære en økning på inntil 10 skipsanløp i året.

Vern om Grenland, brev datert 20.10.2015

Det stilles spørsmål til om den endrede planavgrensningen er plassert nærmere beboere i nord og ber om at denne reverseres hvis dette er tilfelle. Det opplyses at

naboene i Brevik og på Heistad i dag har stadige problemer med utslipp fra Norcem/Renor.

Vern om Grenland påpeker også at hvis det blir produksjonsøkning for sement, så vil det sannsynligvis medføre en større produksjon fra Renor. Dette er alvorlig, og bør ikke skje. For Renor slipper ut ulike stoffer som kan være skadelige, og anlegget utgjør en risiko for innbyggerne i området. Det er feilplassert utfra dagens forutsetninger for plassering av industrianlegg av en viss størrelse. Ved økt produksjon vil lossing og lasting av skip medfører økende belastninger for omgivelsene, og i tillegg større utslipp fra Renor og Norcem. Og anlegget kan dessuten være i strid med storulykkeforskriften – og dette med hensynssoner.

Vern om Grenland stiller også spørsmål til om Renors anlegget kan være i strid med storulykkeforskriften (ref. hensynssoner), EUs rammedirektiv for farlig avfall og eventuelt andre konsesjoner og regler som gjelder ved avvikling av steinuttak og import av råstoff. Dette på grunn av anleggets beliggenhet nær boligområder, nærhetsprinsippet og føringer om resirkulering samt avstand til råstoff og/eller marked i henhold til rammedirektivet.

Det er uklart for Vern om Grenland om planavgrensningen fører til økt tilførsel av råstoff og produksjonsøkning, og i så fall i hvilket tempo og i hvilken grad. De ønsker at en større aktivitet ved anlegget ikke bør godtas. De er også usikre på hvilke konsesjoner og regler som egentlig gjelder ved avvikling av steinuttak og overgang til import av råstoff, spesielt når bedriften har råstoffer tilgjengelig innenlands. Normalt bør en bedrift ligge i nærheten av råstoffer og/eller marked.

Til sist forutsetter Vern om Grenland at de blir inkludert i den videre medvirkningsprosessen.

Forslagstillers kommentar:
Uttalelsen tas til orientering.

Planavgrensningen er redusert fra opprinnelig varsel i juni 2014 ved at arealet på vestsiden av Breviksvegen er tatt ut. Videre er arealet mot Tangenkaia i øst utvidet. Etter varselet om endret planavgrensning er trekanten i nord mot Tangenvegen tatt ut av planen (allerede regulert). Planavgrensningen er således ikke plassert nærmere bebyggelsen i nord.

For øvrig vises det til kommentarene gitt til høringsuttalelsen fra Fellesforum for Heistad, Brattås og Skjelsvik.

Vern om Grenland vil bli inkludert i den videre medvirkningsprosessen.

Grenland Havn IKS, brev datert 21.10.2015

Grenland Havn IKS (GH) tydeliggjør at de uttaler seg som havnemyndighet, kaieier, og medeier i Breviksterminalen.

GH påpeker at planen må beskrive hvilke konsekvenser for skipstrafikken planene for økt import av kalkstein til sementproduksjon og andre råstoffer representerer. Dette gjelder antall skip, hvilke kaier som skal benyttes, mv. GH viser særlig til at økt trafikk vil ha konsekvenser for omgivelsene, bl.a. støy. De mener også at det bør utformes en felles miljøstrategi for kai- og terminalområder for både Breviksterminalen og Norcems områder.

GH opplyser om at de fokuserer på at Breviksterminalen og Tangenkaia tilpasses etter markedets behov og innenfor de muligheter og rammer som gjelder til enhver tid.

Til sist forutsetter GH at tiltaket utredes for miljørisiko og sikkerhet for omgivelsene på en fullverdig måte.

Forslagstillers kommentar

Uttalelsen tas delvis til følge.

Planforslaget med tilhørende konsekvensutredning omtaler konsekvenser for skipstrafikken som følge av økt import av kalkstein til sementproduksjon og andre råstoffer.

Forslagsstiller er positiv til at det utformes en felles miljøstrategi for kai- og terminalområder for både Breviksterminalen og Norcems områder, men mener at dette arbeidet bør utføres uavhengig av denne reguleringsplanprosessen.